

Sygn. akt V Ca 2691/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Cylec
Sędziowie:	SSO Bogusława Jarmołowicz-Łochańska (spr.) SSO Oskar Rudziński
Protokolant:	st.sekr.sąd. Anita Piłatowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M. i Z. M.

przeciwko K. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Pruszkowie

z dnia 11 lipca 2011 r., sygn. akt I C 312/11

1. oddala apelację;
2. oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt V Ca 2691/11

UZASADNIENIE

Powodowie Z. i B. M. wnieśli o zasądzenie w postępowaniu upominawczym od pozwanej K. S. (poprzednio R.) kwoty 10.408 złotych wraz ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na wypadek wniesienia przez pozwaną sprzeciwu wnosili o zasądzenie powyższych kwot oraz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31 maja 2010 roku Sąd Rejonowy w Pruszkowie uwzględnił powództwo w całości.

W dniu 12 kwietnia 2011 roku K. S. (dawniej R.) wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie solidarnie od powodów na jej rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2011 roku Sąd Rejonowy w Pruszkowie oddalił powództwo.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i ocena prawna:

W dniu 31 stycznia 2008 roku Sąd Rejonowy (...) w Warszawie wydał przeciwko Z. M. i B. M. na rzecz K. S. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na kwotę 42.043,50 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 września 2007 roku do dnia zapłaty oraz na kwotę 2.493 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Nakaz zapłaty uprawomocnił się niezaskarżony a w dniu 21 maja 2008r. Sąd Rejonowy (...) w Warszawie nadał temu nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

Na podstawie w/w tytułu wykonawczego K. R. (obecnie S.) w dniu 8 lipca 2008 roku złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji. Postępowanie egzekucyjne toczyło się pod sygnaturą akt (...) przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym (...) w Warszawie A. G.

Na wniosek powodów z dnia 18 czerwca 2008 roku Sąd Rejonowy (...) w Warszawie przywrócił im termin do wniesienia sprzeciwu. Sprawa toczy się pod sygnaturą akt II C 430//08.

Postanowieniem z dnia 13 października 2008 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w W. A. G. z uwagi na złożenie przez Z. i B. M. postanowienia przywracającego termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, umorzył postępowanie egzekucyjne i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 10.407,99 złotych, którą powodowie zapłacili tytułem kosztów egzekucyjnych w sprawie (...).

Prawomocnym wyrokiem zaocznym z dnia 8 września 2009 roku Sąd Rejonowy (...) w Warszawie pozbawił wykonalności wyżej wymieniony tytuł wykonawczy.

Ustalając stan faktyczny Sąd Rejonowy oparł się na okolicznościach, które nie były między stronami sporne oraz dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski pozwanej: o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. S. na okoliczność prawidłowości wskazanego adresu małżonków M. oraz o zwrócenie się o akta i przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach (...) prowadzonych przez A. G., Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w Warszawie.

Zdaniem Sądu Rejonowego okoliczności, na które miały zostać przeprowadzone powyższe dowody były niesporne (w zakresie przebiegu postępowania egzekucyjnego) oraz nie mają znaczenia dla treści orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Na podstawie powyższych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał powództwo za bezzasadne .

Sąd Rejonowy powołał się na treść art. 415 k.c. zgodnie, z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż w przedmiotowym postępowaniu powodowie dochodzili od pozwanej tytułem odszkodowania kwoty 10.408 złotych uiszczonej przez nich zgodnie z treścią postanowienia komornika sądowego z dnia 13 października 2008 roku wydanego w sprawie (...). W ich ocenie uiszczenie opisanych kosztów egzekucyjnych spowodowało powstanie szkody w ich majątku albowiem umorzenie postępowania egzekucyjnego zostało spowodowane przywróceniem terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty stanowiącego podstawę egzekucji.

Sąd Rejonowy wskazał ,że zgodnie orzecznictwem Sądu Najwyższego, rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania ma charakter szczególny i to bez względu na to, czy dotyczy postępowania procesowego,

nieprocesowego, czy egzekucyjnego. Orzeczenia takie mają charakter konstytutywny i w sposób kompleksowy, ostateczny i definitywny rozstrzygają o tych kosztach. Z uwagi na nierozłączne powiązanie żądania zwrotu kosztów procesu z przebiegiem danego procesu, a przede wszystkim z orzeczeniem kończącym sprawę w danej instancji, w przepisie art. 109 k.p.c. przewidziana jest prekluzja roszczenia o zwrot kosztów. W razie pominięcia przez sąd w wyroku rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zainteresowanej stronie przysługuje jedynie wniosek o uzupełnienie wyroku (art. 351 k.p.c.), przy czym należy go złożyć w terminie ustawowo określonym.

Analogicznemu uzupełnieniu według Sądu pierwszej instancji podlega również inne orzeczenie sądowe, a więc nie dotyczące istoty sprawy (np. postanowienie o umorzeniu postępowania), jeżeli tylko jego częścią składową powinno być również rozstrzygnięcie o kosztach procesu, czego sąd nie uwzględnił.

W wypadku natomiast, gdy sąd orzekł w tej kwestii, lecz strona nie jest zadowolona z rozstrzygnięcia bo przykładowo uważa, że należy jej się większa kwota, to przysługuje jej prawo wniesienia zażalenia .

Wszystkie te okoliczności powodują, zdaniem Sądu Rejonowego przemawiają za tym ,iż do zobowiązań wynikających z prawomocnego rozstrzygnięcia o kosztach procesu cywilnego nie ma zastosowania art. 358¹ § 3 k.c. ani art. 481 § 1 k.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1995 roku, III CZP 8/95, OSNC 1995/6/88; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 1996 roku, III CZP 1/96, OSNC 1996/4/57).

Zdaniem Sądu Rejonowego przytoczone orzecznictwo Sądu Najwyższego w sposób jednolity i konsekwentny wskazuje, że po zakończeniu procesu nie można dochodzić w odrębnym postępowaniu jakichkolwiek należności z tytułu kosztów tego procesu. Nie można też korygować zasądzonych prawomocnie sum. Koszty postępowania są definitywnie rozliczane w tym postępowaniu i nie mogą być dochodzone w odrębnym procesie (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1965 roku, III CO 73/64, OSNCP 1966, z. 7-8, póż. 108; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1995 roku, III CZP 8/95, OSNC 1995/6/88; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 roku, CK 139/05, LEX nr 186929).

Ze wskazanych wyżej względów Sąd Rejonowy uznał, iż brak jest podstaw do dochodzenia zwrotu uiszczonych kosztów postępowania egzekucyjnego. Zdaniem Sądu Rejonowego rozstrzygnięcie komornika było w tym zakresie zaskarżalne skargą na czynności komornika, a sąd rozpoznając tę skargę był władny zastosować regulacje wynikające z przepisów art. 98 i następných k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożyli powodowie zaskarżając go w całości zarzucając mu naruszenie art. 386 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy, wnosząc w konkluzji o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,
2. zasądzenie na rzecz powodów kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podnieśli , iż uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1965 r. (III Co 73/64), na którą powołał się Sąd Rejonowy dotyczyła zupełnie innego stanu faktycznego i w związku z tym nieprawidłowe ich zdaniem jest oparcie rozstrzygnięcia na jej podstawie. Ponadto skarżących zakwestionowali pogląd Sądu Rejonowego, że dochodzenie kosztów bezpodstawnej egzekucji było możliwe tylko w oparciu o skargę na czynności komornika. Ich zdaniem skarga na czynność komornika jest środkiem służącym do zaskarżenia przepisów prawa proceduralnego, a nie materialnego. Ponadto złożenie skargi na czynności komornika przysługuje w toku prowadzonej egzekucji na działania i zaniechania czynności dokonane przez komornika sądowego, ale nie wstrzymałoby wykonania zaskarżonego postanowienia organu egzekucyjnego, a zatem z punktu widzenia powodów byłoby bezprzedmiotowe.

W odpowiedzi na apelację powodów, pozwana wniosła

1. oddalenie apelacji w całości oraz
2. zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu aczkolwiek na innej podstawie niż wskazana w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia .

W niniejszej sprawie powodowie nie wystąpili z roszczeniem o zwrot wyegzekwowanych kosztów postępowania egzekucyjnego a z roszczeniem odszkodowawczym opartym na przepisie art. 415 k.c. . Winni zatem wykazać niezbędne przesłanki dla uwzględnienia takiego roszczenia tj. :szkoda ,zdarzenie wywołujące szkodę i związek przyczynowy między szkodą a zdarzeniem wywołującym szkodę, czego zdaniem Sądu Okręgowego nie uczynili .

Przede wszystkim powodowie nie wykazali zdarzenia wywołującego szkodę .Tym zdarzeniem wbrew ich stanowisku nie może być pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego lub wszczęcie egzekucji na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności .Należy podzielić pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z 2009.10.07 ,IIICZP 69/09 ,OSNC 2010/4/52/19 ,że za szkodę wyrządzoną na podstawie nieprawomocnego nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności następnie uchylonego ,wierzyciel nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 415 k.c. ,chyba że złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji i jego popieranie było zachowaniem zawinionym .

Okoliczności zawinonego działania pozwanej zmierzającego do bezprawnego uzyskania tytułu wykonawczego powodowie także przed Sądem pierwszej instancji nie wykazali .Ich twierdzenia ,że pozwana świadomie podała nieprawidłowy adres zamieszkania powodów aby uniemożliwić im zaskarżenie wydanego przeciwko nim tytułu egzekucyjnego nie został w niniejszej sprawie wykazany .W dołączonych przez siebie pismach powodowie sami przyznają, że adres wskazany przez pozwaną w sprawie II Nc 2038/07 Sądu Rejonowego (...) w Warszawie był ich poprzednim adresem . Korelują powyższe ustalenia ze stanowiskiem pozwanej . Pozwana bowiem w sprzecznie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym zakwestionowała twierdzenia powodów jakoby świadomie podała Sądowi nieprawdziwy adres zamieszkania powodów wskazując , że powodowie w trakcie trwania tego postępowania posiadali dwa adresy , przy czym adres wskazany przez nią, był oficjalnym adresem powodów. Powyższej okoliczności powodowie nie zaprzeczyli .Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego fakt ten należy uznać za przyznany przez powodów na podstawie art. 230 k.p.c.

Nadto w ocenie Sądu Okręgowego orzeczenie Sądu podlegające wykonaniu jest orzeczeniem zgodnym z prawem szczególnie wtedy gdy jest to orzeczenie prawomocne. Wykonanie zatem takiego orzeczenia nawet bezprawnego ale prawomocnego nie może kwalifikować jako bezprawnego zachowania .Wierzyciel korzystając z możliwości wszczęcia egzekucji działa bowiem w granicach prawa .Wszczęcie zatem i popieranie przez wierzyciela egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego następnie uchylonego nie może być uznane za czyn niedozwolony uzasadniający odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c.

Zatem aby powodowie mogli domagać się uznania ,że skorzystanie z prawa do egzekucji było zawinione winni tę przesłankę wykazać ,czego nie uczynili .

Z powyższych względów apelacja została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

Wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego podlegał oddaleniu . Pozwana nie wykazała aby jakiegokolwiek koszty postępowania przed Sądem drugiej instancji poniosła . Zgodnie z art. 98. § 2. do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do

sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego.